БАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЙДАРА, ХОЛБОҺУҤ!

САҤА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААҔЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного комитета КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

№ 16 (3816) | 1970, сыл Олунньу 7 күнэ СУБУОТА | Тахсара 39-с сыла Сыаната 2 харчы

В. И. ЛЕНИН төрөөбүтэ 100 сылаа туолуутун көрсө

ИС КЫАХТАРЫ ТОЛОРУ ЫРЫТЫАХХА

А. Ефремов,
тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига

Аҕыйах хонугунан оройуон колхозтарыгар отчуоттуур мунньахтар буолаллара туралла. Колхозтаахтар Бүтүн Сойуустааҕы үһүс съезтэригэр колхоз Бириэмэриэнэй Устаабын курдук сүҥкэн суолталаах докумуоннар ылыллыбыттара. Саҥа Бириэмэриэнэй Устааба колхозтар сүрүн соруктарынан общественнай хаһаайыстыбаны күрүүтүн бөҕөргөтүү уонна сайдыннарыы, үлэ оҥорон таһаарыытын, общественнай производство көдьүүһүн халбаҥа суох үрдэтии туһунан чуолкайдык ыйыллар. Һу соруктары тула быһаар элбэх кэпсэтии барыаҕа, колхозтаахтар ааспыт сыл түмүктэрин дириҥник ырытыһыахтара уонна саҥа Устаабы олоххо киллэриини сибээстээн бэйэлэрин иннилэригэр чопчу соруктары туруорунуохтара.

Биһиги оройуоммут колхозтаахтара ааспыт сылы үлэ үгүс ситиһиилэрдээх түмүктээтилэр. Ол курдук, колхозтар государство сыанаһын үүтү туттарыыга—115,7, эккэ—130,2, түүлэххэ 109 бырыһыан толордулар. Ордук үчүгэй түмүктэри Эрилик Эристиин аатынан колхоз ситистэ, үүтү туттарыыны—120,9, эти—136,3, түүлэҕи—106,3 бырыһыан толордо. Ааспыт сылга эт оҥоһуутугар балачча хамсааһын таҕыста. Холобур, аҕардас колхозтар 1968 сыллааҕар эт оҥоһуутун 483 тоннанан улаатыннардылар. Итинник сүөһүнү үчүгэйдик уотуутан уонна орто ыйааһынын үрдэтииттэн ситиһиллиннэ. Ленин аатынан колхоз сүөһүтүн государствоҕа 86,6, Эрилик Эристиин аатынан колхоз 93,7 бырыһыаннаах үрдүк уойуулааҕынан туттардылар.

Биир ынахтан үүтү ыаһын эмиэ үрдэтилиннэ. Аҕын көрүү быһыытынан, колхозтар үүт ыамын биэс сыллаах былаанын бу дьыл балаҕан ыйын 1 күнүгэр, оттон государствоҕа атыылааһыны атырдьах ыйын 1 күнүгэр толорор кыахтаахтар. Эт оҥоһуута уонна атыылааһына эмиэ итинник кэмҥэ диэри туолуоҕа. Пятилетка сорудахтара, сылгы ахсаанын уратыга туолар кыахтаннылар.

Ол эрээри, оройуон колхозтара ааспыт сылга үлэ сорох салааларыгар бэйэлэрин кыахтарын ситэтэ суох туһанныллар. Калинин аатынан колхоз үүт валовой ыамын уонна государствоҕа атыылааһын былааннарын толорбото. Биир ынахтан үүтү ыаһыны Калинин аатынан колхоз — 26, Карл Маркс аатынан колхоз 43 килограмманан 1968 сыллааҕар намтаттылар. Колхозтарга ынах сүөһү көннүүнэн өлүүтэ салҕанан тахса турара.

Оройуон үрдүнэн барыта 566 ынах сүөһү туһата суох өлүүтэ таһаарылынна. 1968 сылы кытта тэҥнээтэххэ сүөһү көннүүнэн өлүүтэ элбэхтик таһаарыллыбытын түмүгэр, ити хаһаайыстыбаларга ньирэй деловой тахсыыта 61 — 77 эрэ бырыһыаҥҥа тэҥнэстэ. Көннүүнэн өлүү биричиинэтинэн ордук ийэ сүөһүнү аһатыы уонна ньирэйи көрүү-истии куһаҕана буолар. Холобур, Ленин аатынан колхозка Баһылай алааһын фермэтигэр хас да хонукка от, үүт тиэллибэтэҕин, эбии аһылык оҥоһуллубатаҕын, онуоха эбии аһаҕас хотоҥҥо турбуттарын түмүгэр, ыырэй уонна хоргуйан элбэх ньирэй өллө. Бу колхоз Үрэх-Күөрэтэҕэ фермэтигэр долборук намыһахтык оҥоһуллан, ынахтар төбүктээн туран аһыыллар. Бу сөдүлүгэр 127 ынах төбүктэрэ баайыран ыалдьыллар, түөрт ынах сүһүөхтэринэн дугуммат буолан өллө. Ынах торбостооһунун, ньирэй көннүүнэн өлүүтүн хас да түбэлтэтэ таһаарылынна.

Быйыл оройуон үрдүнэн туорахтаах культуралары гектартан ортотунан 7,1 центнери ылыыбыт. Оттон Карл Маркс аатынан колхоз баара-суоҕа 3,2 центнери ылла. Сиртэн ылыаах үүнүүнү ылыы биричиинэтинэн мөлтөх сиэмэни ыһарбыт, агрономическай быраабылалары уонна кини болдьохторун тутуспаппыт, сир оҥоһуутугар суолтаны биэрбэппит буолаллар. Ленин аатынан колхоз гектартан 27-лии эрэ центнер хортуоппуйу ылла уонна 54 тонна хортуоппуйун үлүтэн кэбистэ. Ону таһынан 90-тан тахса центнер эбиэс бааһынаҕа сытан сытыйда.

Колхозтар тутууну ылыыны боппуруоһунан билигин да ситэтэ суох дьарыктаналлар. Холобур Калинин аатынан колхоз ааспыт сылга тутууну ылыынан дьарыктаммата. Хэһиэ да сылыгар туттуллар маҕаһыын, почта дьиэлэрэ олоххо киирбэтилэр. Колхозтаахтар бу отчуоттуур мунньахтарга саҥа Бириэмэриэнэй Устаап көрдөбүллэригэр сөп түбэһиннэрэн, отчуоттуур кэм устата таһаарыллыбыт итэҕэстэри дириҥник ырыталлара уонна ону хайдах туоратар туһунан киэҥник кэпсэтэллэрэ наада.

Оройуоҥҥа саҥа талыллыбыт колхозтар Советтара Бириэмэриэнэй Устаап сорох пууннарыгар уонна ис бэрээдэккэ оройуон колхозтарыгар сорох этиилэри оҥордо. Бу этиилэргэ колхозтаахтар олохторо сайдыытын билиҥҥи таһымын учуоттаан, колхозтар бырабыллыэнньэлэринэн көрүллүбүт сирдэргэ, колхозтаах хаһаайыстыбаларга 0,1 гектарга диэри сайылык эбэтэр оҕуруот сирин көҥүллүүр көрүлүннэ, РСФСР Министрдэрин Советын көҥүллээһининэн сөп түбэһиннэрэн, биэстэн үһэ кэргэннээх хаһаайыстыбаларга икки ынах, үс кыра сүөһү баар буоларын колхозтар Советтара ыадаммаҕынын аахта. Итини сэргэ Герой-ийэлэргэ, бастакы уонна иккис группалаах инбэлиидтэргэ, бочуоттаах колхозтаахтарга ынымыстаан иһэр бианы көҥүллүүргэ этии оҥоһулунна. Ити этиилэр колхозтаахтар уопсай мунньахтарыгар дьүүлгэ киллэриллиэхтэрэ.

Бары колхозтаахтар сүрүн соруктарынан сиэн, техниканы туһаныы тупсарыы, тыа хаһаайыстыбатын бары бородуукуйаларын оҥорууну заботии буолуох тустаах. Маныаха үлэ тэрээһинин тупсарыы, дьиссипилиэнэ бөҕөргөтүү, инициативаны үөдүтии бастакы уочараттаах соруктунан буолар. Бары колхозтаахтар саҥа Устаабы ылынан туран, В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылын туолар үөрүүлээх юбилейын көрсө ылыммыт социалистическай эбэһээтэлистибэлэрин ситиһиилээхтик толорон тиийэргэ соруктанан үлэлиэх тустаахтар.

Запорожскай уобалас Гуляйполе оройуонун киинигэр сыыры оҥорор саҥа завод үлэҕэ киирдэ. Завод сменаҕа 2 тоннаны оҥорон таһаарар.

СНИМОККА: старшай маастар Р. И. Саенко бэлэм бородуунсуйаны бэрэбиэркэлиир.

А. Красовскай фототата. ССТА фотохрониката.

Райсовет исполкомугар

Райсовет исполкома Хоптоҕо нэһилиэгин Советын исполкома В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылын туолуутун үп хомуурунугар саҥа ситиһиилэринэн көрсөргө, ол курдук эбэһээтэлиннэй окладной страхование уонна ис түһээн уптарын муус устар 20 күнүгэр диэри 100 бырыһыан хомуйарга уонна добровольнай страхование үбүн хас кыбартаал ахсын бары көрүҥнэринэн, оттон сыллааҕы былааны 1970 сыл ахсынньы 15 күнүгэр толорорго таһаарбыт ыҥырыытын биһирээтэ.

Бу ыҥырыыны бары нэһилиэктэр Советтарын исполкомнара киэҥник өйүүллэригэр уонна бэйэлэригэр быһаччы эбэһээтэлистибэлэри ылынан үлэлииллэригэр сорудахтаата.

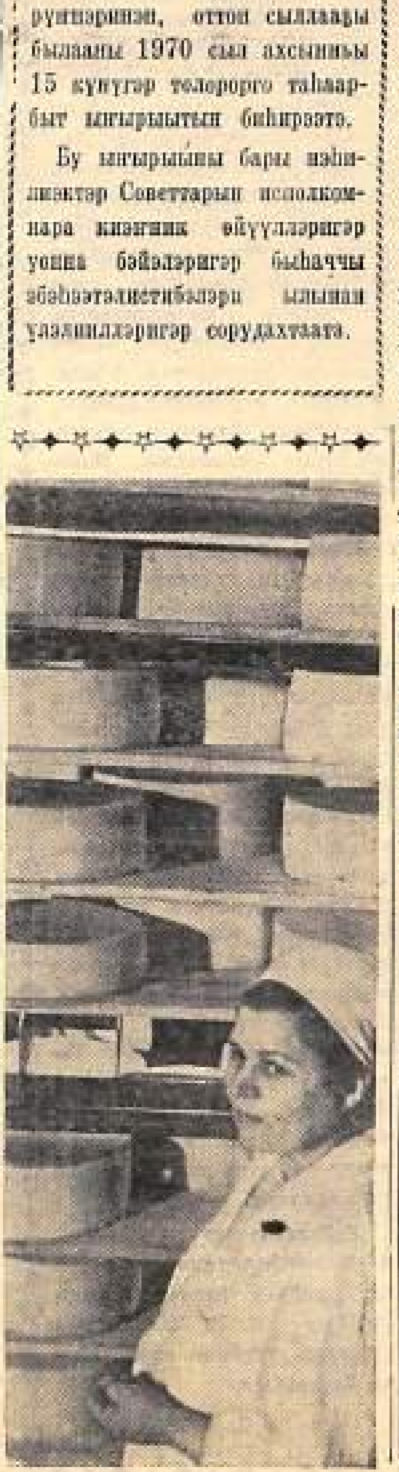

909 килограмм эбии эт

Бөһүөлэк хотугулуу-илин өттүгэр турар уһун синньигэс хотоҥҥо тиийэн кэлэбит. Хотон таһа уурбут-туппут курдук бэрээдэктээх, кылбаччы ыраастаммыт. Иһирдьэ киирэн харахпыт хотон хараҥатыгар үөрэнниэр диэри турбахтыы түһэн баран, үлэлии сылдьар киһини дьэ көрөн, дорооболоһобут. Биһиги эрэдээлэһиимитигэр түсбэс көрүүгэ, саас ортолоох киһи үөрэ-көтө хардарар. Үлэ дьонунуун кэпсэтэр үгэһинэн, биһиги соруккут ис хоһоонугар киирэн, үлэ-хамнас туһунан сураһаласпытынан барабыт.

—Отделениеҕа салалтата уонна бирииэдьииирим бороосукута кэм диэбиттэригэр бастаан улаханнык саараабытым. Хайа кыра сүөһүнү көрүү, син кыһыл оҕону бүөбэйдиир курдук, түбүгэ үгүс, уустук буоллаҕа дии,—диэн баран сүүһүгэр бычыгыраан тахсыбыт көлөһүнүн илиитин көхсүнэн соттон ылла.

—Бороосукулары уотурбаны уонна отунан көөннөрбө оҥорон сиэтэбин. Билигин оһохпут олордулла илик буолан эрэйдээх. Бу күннэргэ олордуохпут.

Киһибит бэйэтин үлэтин туһунан кэпсээнин ити курдук кэмчи тылларынан бүтэрдэ. Бу —Сылаҕ отделениетын биир тоһуу үлэһитэ Алексей Трофимов. Кини кыстык саҕаланыаҕыттан 60 бороосукуну көрөр-харайар. Билигин бары этэҥҥэ тураллар. Алексей Денисович кинилэри тус-туспа бөлөхтөргө наардаан туруорар. Хас биирдии бороосуку быһыытыттан-тутуутуттан көрөн, аһылыгын, уутун-хаарын эбэр, сарбыйар, уларытан биэрэр. Ол иһин бороосукулар састарын быһыытынан бары тэҥҥэ улааталлар. Хотонун күҥҥэ хаста да ыраастыыр. Кирдээх иһикка аһаатахтарына истэрэ ыалдьааччы. Ол иһин иһиттэрин-хомуостарын суйан эмиэ түбүгүрэр. Зоотехниктар уонна ветеринардар көрдөбүллэрин толорорго итиэннэ кэмигэр сэптээх көмөнү оҥотторорго кыһаналлар.

—Ветеринарнай үлэһиттэр биллэр көмөнү оҥороллор. Урут үлэлии сылдьыбыт санитарка Ульяна Лапарева ордук үчүгэйдик үлэлээбитэ,—диир Алексей Денисович,—Бары да кыһаллан-мүһэллэн үлэлииллэр. Бороосукуларбытын ыйааны ыйаан, эбиллиилэрин тута билиһиннэрэн иһэллэр.

Кини хас биирдии бороосукутун сууккатааҕы эбиллиитэ ахсынньыга 270, тохсунньуга 290 грамыга тэҥнэспит. Оттон эбэһээтэлистибэтэ 250 грамм этэ.

Татьяна Егоровна Макарова дьонугар-сэргэтигэр аатынан Татыйаас, кыра сүөһүнү көрүү-истии маастарын быһыытынан сыаналаналлар. Ол—бороосуку көрүүтүгэр уһуннук уонна үчүгэй көрдөрүүлээхтик үлэлээбититтэн. Бороосукуларын кытарыы сарсыарда эрдэттэн киэһэ хойукка диэри бодьуустаһан тахсар, киһилэртэн тэйэ түстэр эрэ тэһиибэт. Ити кыра сүөһүлэрэ 40-тар.

1969 сыл саҕаланыытыгар мин биирдэ кини бороосукулар туруктарын туһунан отделение очотоҕу ветеринарнай врачыһын Федотов П. Н. кытары кэпсэппитин истибитим. Олус сытыы кэпсэтии этэ. Оттон онно кэпсэтии чахчы кыһаллыыттан, суобас этэринэн үлэлииртэн тахсыахтаах.

Татыйаас хас биирдии бороосукутун ыйааһына суукката ортотунан ахсынньыга 220, тохсунньуга 323 грамм эбиллибит.

Совхоз Сылаҕынааҕы отделениетын Улахан Күөллээҕи бирииэдьинэтин бу икки сэмэй үлэһиттэрэ аҕардас тохсунньуга 909 кг эти эбии оҥордулар. Улахан ситиһии! Алексей Денисович уонна Татьяна Егоровна улуу сирдьит юбилейын өссө үрдүк ситиһиилэрдээх көрсөргө дьулуһаллар.

Н. СОФРОНОВ.

САҤА ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭЛЭРИ ЫЛЫННЫЛАР

Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтааҕы отделениетын ыанньыксыттара кэлин икки сылга биирдии фуражнай ынахтан үүтү ыыыны 240 кг-нан үрдэттилэр. Ааспыт сылга биирдии ынахтан Анна Сергеева 1624, Прасковья Семенова 1608, Елена Кронникова 1557 уонна Августина Собакина 1555 кг-мы ыан кинилэртэн бастаабыттара. Отделение үүт валовой ыамын уонна государствоҕа атыылааһыытын былааннарын аҥара толортообута.

Быйыл ыанньыксыттар ленинскэй юбилей чиэһигэр саҥа үрдүк социалистическай эбэһээтэлистибэни ылыннылар. Онно үүт ыамын былаанын аҥара үрдэтэри таһынан, биирдии ыанньыксыт нагрузкатын 14-тэн 17 ынахха диэри эбэтии туһунан этиилэр. Итинэн икки ыанньыксыт босхолонон отделение атын үлэтигэр ыытыллыаҕа.

И. Собакин.

«...Советскай норуот уонна кини Сэбилэниилээх Күүстэрэ ситиспит историческай кыайыылара, ордук Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ гитлеровскай Германияны кыайыы, ол 25 сыла туолуутун биһиги дойдубут, аан дойду бүттүүн прогрессивнай дьонноро, үөрүүлээхтик бэлиэтиигэ бэлэмнэнэллэр, олор Советскай Армияны тэрийии ленинскэй принциптэрэ туолкадыйбаттарын бигэргэтиилэр».

(«В. И. Ленин армия уонна норуот биир сомоҕолорун туһунан». А. Зозуля, «Политсамообразование» сурунаал 1 №, 1970 сыл).

1945 Улуу Кыайыы 25 сыла

Байыаннай уокурук наҕараадата

УЛЭЛЭЭН ИНТИЛЛЭЭЧЧИЛЭРИ БАЙЫАННАЙ-ПАТРИОТИЧЕСКАЙ ТЫЫНГА ИИТИИГЭ АКТИВНАЙ УЛЭТИН ИТИЭННЭ ССКП, СОВЕТСКАЙ НОРУОТ УОННА ССРС СЭБИЛЭНИИЛЭЭХ КҮҮСТЭРИН РЕВОЛЮЦИОННАЙ, БОЙОБУОЙ УОННА УЛЭҔЭ АЛБАН ААТТААХ УГЭСТЭРИН КИЭҤНИК ПРОПАГАНДАЛААҺЫНЫН ИҺИН ОРОЙУОННААҔЫ «САҤА ОЛОХ» ХАҺЫАТ РЕДАКЦИЯТЫН ЗАБАЙКАЛЬСКАЙ БАЙЫАННАЙ УОКУРУК КОМАНДОВАНИЕТА БОЧУОТУНАЙ ГРАМОТАНАН НАҔАРААДАЛААТА.

КОМАНДОВАНИЕ ИТИ НАҔАРААДАТЫН РЕДАКЦИЯ КОЛЛЕКТИВА БУ КҮННЭРГЭ ТУТТА.

КЫҺЫЛ СУЛУС ОРДЕНЫ 27 СЫЛ БУОЛАН БАРАН ТУТТА

Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ сылдьан Илларионов Василий Васильевич 385-с стрелковай дивизия командирын бирикээһинэн 1943 сыл от ыйын 19 күнүгэр Кыһыл Сулус орденынан наҕараадаламмыт эбит. Кини ити наҕараадатын ылбатах. Ол бириэмэтигэр кини бу бойобуой сырыыга олус ыараханнык бааһыран госпитальга киирэн эмтэнэн баран дойдутугар төннүбүт.

Мин бу кэпсээн туох иһин үрдүк наҕараадаламмытын чопчулаан Оборона Министерствотын архивыгар көрдөөтүм. Онно маннык эппиэт кэллэ:

«Таб. Илларионов Орловскай уобалас Крутья деревнятын оройуонугар разведкаҕа тутаачылар бөлөхтөрүгэр сылдьан 1943 сыл от ыйын 11 күнүгэр хорсунун көрдөрдө. Сарсыарда тобохтон, күүстээх уот аннынан өстөөх траншеятыгар биир бастакынан киирдэ уонна илиинэн охсуһууга хас да фашиһы кыдьыйда. Төһөлөөх иһигэр ыараханнык бааһырбыт, уонна немецтэр киһини дьэдьийбиттэрин, гимнастеркатын хайата тыыттарын, гранаталарын, кураа уонна пилеткатын илэ баран, өлбүтүнэн ааҕан хаалларбыттарын кэннэ өйдөммүт. Ол кэннэ иһинэн тутан бойотин дьиэтигэр дьэнэ сылдьыбытынан барбыт. Ол иһин бэрэбиэлэннэ уонна тэйиэ туораабытыгар өстөөх пулеметын уоттаан буулдьанан 6 уонна оскуолаланы 7 сиринэн баабырда. Бойотин дьонугар этэннэ эргиллэн кэлэ».

Наҕараадалыыр илиигэ этиинник толорулубут. Миэхэ ити туһунан бойобуой сип орутааахтык кэпсээбит эбит. Кини киэҥкэтиннэн 40-ча киһилээх разведкалылар бөлөх кыра оруһу туораан, түүн өстөөх траншеятыгар саба түһүөхтэ буолан истэҕинэ немецтэр билиэр ракетанан харааны сырдатан баран, ыкыырыктаах уоту аспыттар. «Элэр, олус хорсун, үчүгэй диэн ауууча лейтенанна» (ити кини тыллара) үөгүлүүрүн кытта өстөөх траншеятыгар ыстанан тииһэт, мэтыыгыттан, быһаҕынан киирсэн туран, биир немец офицерын тэйүтэн баран иккэ тэтэрү өйбүттэр. Төннүүлэригэр соҕотох эрэ киһи хаалбыт, бары бааһырбыттар. Балайда тайбыттарын кэннэ немецтэр миинэмэтунан ытыалаабыттар. Онно кини хаана да барбытын билбэт буолан хаалбыт (контузияттан уонна хаана баран мөлтөөбүт буолуохтаах).

—Туманнаах сарсыарда тыллыбаах өрдүбүттэр икки буолан күүспүтүн холбоон күүстүһэн баран сыыллан, орускэ түспүппүт. Кэһэр, харбыыр икки ардынан, кыа-хаанынан устан, сүүрүккэ оҕустаран бойэбит биэрэкпитин булбуппут. Полк командира куһхан уураан-сыллаан ылбыта. Өйбүтүн сүтэрбиппит. Онтон биирдэ өйдөммүтүм санитарнай массынаҕа тиэллэн госпитальга атаарыллан эрэрим,—диэн кэпсээбитэ.

Кини ол киһитин араспааннатын өйдүүр эбит этэ. Кинилиин биирге эмтэммиттэр. Ол кэһи кинилэ наҕараадаламмытын туһунан билбэрбит эбит. Ону ордэспитэх. Ити бирэмэрэ, кини бойэтэ этэриинэ, бойотин ыалаҕа, чугаһаах дьонго баһыйтарбата эбитэ үһү.

Мин байыы кыһын Советскай Конституция күнүгэр Илларионов Василий Васильевичка ити орден кэлбитин туттарарга Чурапчыга тахса сылдьыбытым. Онно кини «Холбос» прорабскай участогар улэлии сылдьан баран, уураан куоракка киирбит этэ. Биллигин кини ити бойобуой ордена 27 сыл буолан бараан ылар кыахтанна.

В. СОТНИКОВ.

СНИМОККА: Нахасбуннай уонна Советскай тутуу ветерана, алтырбыт баҕас Михаил Петрович ДОГДОНОВ оҕолору кытта кэпсэтэ турар.

Кини Аҕа дойду Улуу сэриитигэр көрдөрбүт хорсун быһыытын иһин Албан аат III степеннээх орденынан наҕараадаламмыта.

П. СЕДАЛИЩЕВ фотота.

Уобаластааҕы комсомольскай конференция делегата

ФЕРМА СТАРШАЙА

Бииргэ бочуруостарбар кыйбастыбаттыы силистиэ ииппиттиир үрдүк, хатыыгыр үнүүөхтээх сиэгардыы 22-23 саайын туолан эрэр кыыс. Ити уобаластааҕы комсомольскай конференция делегата Матрена Давыдова. Кини 1967 сыллааххха орто оскуоланы бүтэрэн баран, бойотин баҕа оттуунан, төрөөбүт-үөскээбит колхоһугар ынахсыыттыынан үлэлии бараргы быһаарыммыта. Олоххо бастакы хардыыларын кини барыыгын курдук, кыыс Сиирэ-Халлаһас фермытыгар кэлэн 15 ынаҕы туттаҕын бастакы күннэриттэн үлэҕэ ыарырҕата быһыйбаабыта. Онуоха үлэһит-хамнасчыт эриллэ-буруллаа илигэ уонна опыттаах сүөһү сүрүн бириччинистэр буолбуттара. Ол эрээри кинини кытта бииргэ үлэлиир аҕа табаарыстара, ынахсыыттар, кыыска айылҕа иччитин сүбэлэрингэн күүс-көмө буолбуттара.

Комсомольскай путевканан үлэҕэ сана кэлбит Мотяҕа биир идэлээхтэрэ ынахсыыт кэтитин баһылыырыгар комсомоллуулара кыыска эрэл кыымын сахыыта, үлэлииргэ бигэ быһаарыныыны биэрбиттэр. Итиниэн ыла хара үлэһит дьулуурдаахтык, быстах ыарахаттартан сонноҕу түһарбат буолуу ынахсыыт ыараахан идэтин баһылыыр уонна атыттартан хаалсыбат көрдөрүүлээх буолууга сүрүн кэрэстиэниэ буолуох-таахтарын өйдөөбүтэ. Кэлин үлэлиир дьонун кытта улам кэрэстиэнэ, билбит-көрбүт атттүлэрин кэнчэп да кистээбэккэ, кыйбастыбакка ыйыталаһар, аҕа табаарыстарын баай опыттарын үөрэн уонна кини кэнсиэтиннэн бойотин үлэтигэр туттар буолан барбыта. Үлэрэ-хамнаһа сыстаҕас, улахан баҕалаах, дьулуурдаах, эйэҕэс кыыһы коллективка сөбүлээн бэйэлэрин кэнэлэриттэн араарбатахтар, биир бастыҥ көрдөрүүлээх ынахсыыт буола түһүүтү-

гэр көмөлөстө.

Итиннэ чахчылыы М. И. Давыдова кэнниэн икки сыллаах үлэтин түмүктэрэ даҕаны көрдөрөллөр. 1968 сыллга хас биирдии ынаҕыттан 1671-дии кг үүтү ыабыт эбит буоллаҕына, ааспыт—1969 сылга ынах ахсыттан 2003-түү кг үүтү ыалыы сиппитэ. Онтон бу күннэргэ В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла туолар юбилейын чиэһигэр социалистическайдыы куоталаһыыга киирсэн үрүн илгэни үрэлтэниигэ биир тоҕуу үлэйитиннэ биллэр. Ынах ахсыттан күҥҥэ 9—10 кг үүтү ыыр. Бу бэйэ туустаах үлэтигэр үтүө суобастаахтык сыһыаннаһыыттан, киһиэн эрэл буолатыгыы кыһамньытыттан, көрүүлү-истиини туппармыттан ситиһиллэр.

Биир бастыҥ үлэһит, 1963 сылтан комсомол чилиэнэ М. И. Давыдованы Эрилик Эристиин аатынан колхоз Хадардааҕы бирикэдэтин колхозтааахтара олохтоох Советтэр ааспыт быыбардарыгар оройуон Советигар депутатынан талбыттара. Билигин норуот талыылааҕа ити итэҕэли чиэстээхтик толорор. Буолар сессиялары кыттыһыннэ сылдьар, оройуон олоҕун быһаарыылаах боппуруостар активнайдык кыттар. Кини уобаластааҕы комсомольскай конференцияҕа делегатынан талыллыбыта. Ити улахан чиэһинэн уонна республика комсомолецта-

рын үлэлэрин-хамнастарын ыраттылыга итэҕэли сүктэриилэр буолар.

Матрена Иннокентьевна бирикэдэтигэр, колхоһугар ыалдьыт үтүөнэрэ үгүстэр. Ньурба үчүүттээх бирикэдэ коммунистара сөптөрүүтүналыта партия кэккэтигэр кандидатынан ылбыттара. Хайдах депутат, ССКП чилиэнигэр кандидат, ферма старшайа буоларын быһыытынан М. И. Давыдова бириэдэ общественнай олоҕор активнайдыыр кыттар. Бэйэтин билиитин-көрүүтүн үрдэтэргэ кыһанар. В. И. Ленин биографиятын уонна үлэтин бэйэтэ кэтэхтэн үөрэтэр. Дойдуга, республикаҕа, оройуоннааҕы тахсар сонуннары коллективыгар чиэһиниэн тэргэ наадыы билиһиннэрэр. Кини салайар фермытыгар 5 ынахсыыт, оту нуормалааччы, таас уһаат, бэрэскы көрөөччү, ачыыт үлэлииллэр. Итиннэ коллекторун курдук кырата суох коллектив.

Кини киниэхтин туох баланаҕын туһунан айылыыта, комсомол үс сыл үлэлээбитин, быйыл үрдүк үөрэххэ туттарсан көрөр баҕалаахтын туһунан кэпсэр. Ити үтүө баҕата туолан, аны ыраах сылларга үрдүк үөрэхтээх зоотех буоларыгар саарбахтаабат, Мотя 11 эрэттэн саамай улахана. Кинини сиэрэтэн уол Коля билиитин Бэрдигэстээх профтехучилищеҕа, 6 оҕо оскуолаҕа үөрэнэллэр, 2 оҕо детсад иитиллээччилэрэ, 5 саастаах Августа дьиэ кэниитэ. Төрөөбүттэрэ Герой-ийэ Вера Семеновна уонна Иннокентий Иванович Давыдовтар колхоһугар улэ ветераннара, дьоллоох дьиэ кэргэн ийэлэ-аҕалара.

Уобаластааҕы комсомольскай конференция делегатыгар, оройуон Советин депутатыгар М. И. Давыдоваҕа үлэтигэр, үөрэҕэр ситиһиилэри баҕарабыт.

С. АЛЕКСЕЕВ.